

ΡΟΔΟΣ ECOFILMS

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ & ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

06

ECOKIDS

ΠΡΟΦΕΣΤΙΒΑΛΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2006

WWW.ECOFILMS.GR

20-25 ΙΟΥΝΙΟΥ 2006

ΡΟΔΟΣ ECOKIDS '06

Οι προφρεσιβαλικές εκδηλώσεις ECOKIDS '06, που πραγματοποιούνται στη Ρόδο τον Απρίλιο 2006, απευθύνονται σε όλους τους μαθητές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με σκοπό την ευαισθητοποίησή τους σε προβλήματα του περιβάλλοντος

Διοργανώνονται από την εταιρεία Εικόνα & Περιβάλλον Ecofilms και τον Πολιτιστικό Οργανισμό Δήμου Ροδίων ΠΟΔΡ και πραγματοποιούνται με την χορηγία και συμβολή της Δημοτικής Επιχείρησης Καθαριότητας Ρόδου (ΔΕΚΡ).

Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου και Εικαστικών Τεχνών Ρόδου ECOFILMS, που πραγματοποιείται στη Ρόδο από 20-25 Ιουνίου 2006 και διοργανώνεται από το Δήμο Ροδίων και την εταιρεία Εικόνα & Περιβάλλον σε συνεργασία με τον Οργανισμό Πολιτιστικής Ανάπτυξης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου και τη Συνθήκη Ramsar για την Προστασία των Υγροτόπων και του MedWet και τελεί υπό την αιγίδα των Υπουργείων Πολιτισμού ΥΠΠΟ και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ΥΠΕΧΩΔΕ.

Μέλη της εταιρείας Εικόνα & Περιβάλλον Ecofilms είναι οι Σ. Κουβέλης, Λ. Ρικάκη, Ν. Νικολαΐδης, Β. Λεοντιάδης, Ν. Σιδέρης, Α. Ζενέτου, Κ. Γεωργακοπούλου.

Πρόεδρος Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Ροδίων: Μ. Αντώνηγλου
Διευθυντής Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Ροδίων: Φ. Παπανικολάου
Γραμματεία: Δ. Χαρίτου
Υπεύθυνος Προβολών: Σ. Αγκάς
Συνεργάτες: Α. Καραγιάννη, Ν. Σανταρινιός.

Κείμενα – Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός: Μένης Θεοδωρίδης

Παραγωγή Εκτύπωση: Βιβλιοσυνεργατική Α.Ε.

ΠΟΙΟΣ ΜΙΛΑΕΙ;

Άραγε ξέρετε τι είναι το «σπηκάζ»
και τι είναι το «ντουμπλάζ»;

Συχνά σε ένα έργο ή σε μία εκπομπή ακούμε μια φωνή που μας καθοδηγεί σε όσα βλέπουμε. Εξηγεί τότε και πού συμβαίνουν όσα παρακολουθούμε, μας δίνει πληροφορίες που συμπληρώνουν όσα βλέπουμε στην οθόνη ή ακόμα διατυπώνει ερωτήσεις, που μας καλούν να δώσουμε τις δικές μας, νοερές απαντήσεις. Αυτός που μιλάει δεν φαίνεται στην εικόνα. Μόνον ακούγεται. Απευθύνεται σε μας τους θεατές, αλλά προσπαθεί να περάσει απαρατήρητος: σαν ένας **κρυμμένος δάσκαλος!** Μοιάζει να είναι αυτός που έφτιαξε την ταινία που βλέπουμε.

Αυτό το είδος της ομιλίας λέγεται «σπηκάζ» (σχολιασμός) και χρησιμοποιείται συχνά στα ντοκυμαντέρ, στις εκπαιδευτικές ταινίες αλλά και στα διαφημιστικά «σποτ».

ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΙΔΩΝ ΦΩΝΕΣ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΕΣ

Κάπως παρόμοια μπορεί να είναι και η ομιλία ενός παρουσιαστή. Μπορεί να μας καθοδηγεί σε όσα παρακολουθούμε, να προσθέτει εξηγήσεις και πληροφορίες σε όσα βλέπουμε ή ακόμα να παίρνει συνεντεύξεις από διάφορους ειδικούς. Υποτίθεται ότι προσπαθεί να μας ενημερώσει για το θέμα που παρουσιάζει, με όποιο τρόπο κρίνει καλύτερο. Κυρίως όμως ο παρουσιαστής είναι **φανερός**. Είναι ο «**οικοδεσπότης-πρωταγωνιστής**» που μας «φιλοξενεί» σε όσα βλέπουμε και ακούμε. Ακόμα κι αν δεν εμφανίζεται συνεχώς μέσα στην οθόνη, είναι πάντοτε παρών και υπογραμμίζει διαρκώς την παρουσία του.

Πολλές φορές μάλιστα, αυτός μας καλωσορίζει στην αρχή της ταινίας (ή της εκπομπής του) και αυτός μας αποχαιρετά στο τέλος της. Η παρουσίαση είναι το είδος της ομιλίας που απευθύνεται σε μας, τους θεατές, και κυριαρχεί στις περισσότερες τηλεοπτικές εκπομπές και, φυσικά, στα δελτία ειδήσεων.

Άλλες ομιλίες είναι αυτές που παρακολουθούμε από όσους συμμετέχουν σε δημοσκοπήσεις ή σε συνεντεύξεις: **τους καλεσμένους**. Αυτοί βέβαια εμφανίζονται μονάχα για να απαντήσουν σε όσα ρωτάει ο δημιουργός της ταινίας (που ο ίδιος, τις πιο πολλές φορές, ούτε φαίνεται ούτε ακούγεται) και για όσο χρόνο ο δημιουργός της ταινίας (ή της εκπομπής) θέλει να τους διαθέσει. Σ' αυτήν την κατηγορία θα λογαριάσουμε και όσους παίρνουν μέρος σε μια τηλεοπτική συζήτηση ή σε ένα «ριάλιτι σόου» (δηλαδή κάθε λογής προσκεκλημένους ή «παίκτες»), αλλά **και όσους αφηγούνται μια δική τους ιστορία** προς το κοινό. Είναι κι αυτοί προσκαλεσμένοι και εμφανίζονται όποτε και όσο θέλει ο δημιουργός της εκπομπής.

Όταν οι καλεσμένοι μιλούν, απευθύνονται προς τον παρουσιαστή, προς τους συνομιλητές τους και, κυρίως, προς εμάς τους θεατές που παρακολουθούμε το έργο. Εμφανίζονται στην οθόνη σχεδόν όπως εμφανίζονται και στη ζωή τους, ή μερικές φορές με τα ρούχα που θα φόραγαν αν πήγαιναν σε μια εκδήλωση.

Τέλος, μια σημαντική κατηγορία αποτελούν όλοι όσοι μιλούν **ερμηνεύοντας κάποιους ρόλους**. Είναι οι ήρωες μιας ταινίας. Σε κάθε ταινία μυθοπλασίας (που δηλαδή αφηγείται μια ιστορία, όπως είναι τα κινηματογραφικά έργα ή τα τηλεοπτικά σήριαλ), ακούμε τους ηθοποιούς να μιλούν μεταξύ τους ή, καμιά φορά, να μονολογούν. Αυτοί όμως δεν είναι προσκεκλημένοι. Είναι ηθοποιοί που ερμηνεύουν διαλόγους σύμφωνα με το σενάριο του έργου. Οι ηθοποιοί μιας ταινίας δεν απευθύνονται ποτέ σε μας. Εμείς, το κοινό, όταν τους βλέπουμε στην οθόνη έχουμε την εντύπωση πώς αυτοί μιλούν μεταξύ τους κι εμείς τους παρακολουθούμε... χωρίς να το ξέρουν!

Όση ώρα ακούμε όλες αυτές τις ομιλίες, **δεν είναι απαραίτητο να βλέπουμε στην οθόνη αυτόν που μιλάει**. Στις ταινίες που παρακολουθούμε, όταν συμβαίνει ένας διάλογος μεταξύ των ηρώων, μερικές φορές βλέπουμε αυτόν που ακούει. Άλλοτε πάλι ακούμε κάποιον να μιλάει χωρίς να φαίνεται, ενώ στην οθόνη παρακολουθούμε όσα βλέπει τριγύρω του. Πρόκειται δηλαδή για ομιλία «εκτός οθόνης» (OFF), σε αντίθεση με την ομιλία ON, όπου ο ομιλητής φαίνεται μέσα στην οθόνη.

Μερικές πάλι φορές, παρόλο που εικονίζεται ο ήρωας, εμείς ακούμε τα λόγια του χωρίς ο ίδιος να κινεί τα χείλη του και χωρίς να έχει διάθεση για ομιλία! Σα να ακούμε σκέψεις που κάνει με το νου του ή σα να σχολιάζει τον ίδιο του τον εαυτό καθώς τον βλέπει στην οθόνη! Πρόκειται για ομιλία OFF. Σύμφωνα με όσα είπαμε, το «σπικάζ» είναι πάντοτε ομιλία OFF.

Και κάτι ακόμα:

Μερικές φορές στις ξένες ταινίες μυθοπλασίας (κινηματογραφικές ταινίες ή τηλεοπτικά σήριαλ) οι ήρωες, αντί να μιλούν στη γλώσσα τους και να παρακολουθούμε τα λόγια τους με υπότιτλους, ακούγονται να μιλούν... στη δική μας γλώσσα. Τότε βέβαια αναφερόμαστε σε κάποιο έργο που έχει «μεταγλωττιστεί» ή λέμε ότι στους διαλόγους του έχει γίνει «ντουμπλάζ». Δηλαδή κάποιοι έλληνες ηθοποιοί ταίριαξαν πάνω στις ξένες ομιλίες των ηρώων του έργου, τα ίδια λόγια μεταφρασμένα.

Για να καταφέρουν να «ντουμπλάρουν» ένα έργο, οι ειδικοί τεχνικοί χωρίζουν το έργο σε μικρές ενότητες των 2'-3' και οι έλληνες ηθοποιοί κάνουν πάρα πολλές πρόβες ώστε η φωνή τους, σε κάθε στιγμή του έργου, να έχει την ίδια χροιά με την αντίστοιχη φωνή του ξένου ηθοποιού. Ταυτόχρονα κάνουν προσπάθεια ώστε τα ελληνικά λόγια να ταίριαζουν – όσο γίνεται – με τις κινήσεις που κάνουν τα χείλη του ξένου ηθοποιού, εκείνη τη στιγμή, στην εικόνα. Μόλις το καταφέρουν σε μια ενότητα, την ηχογραφούν και περνούν στην επόμενη.

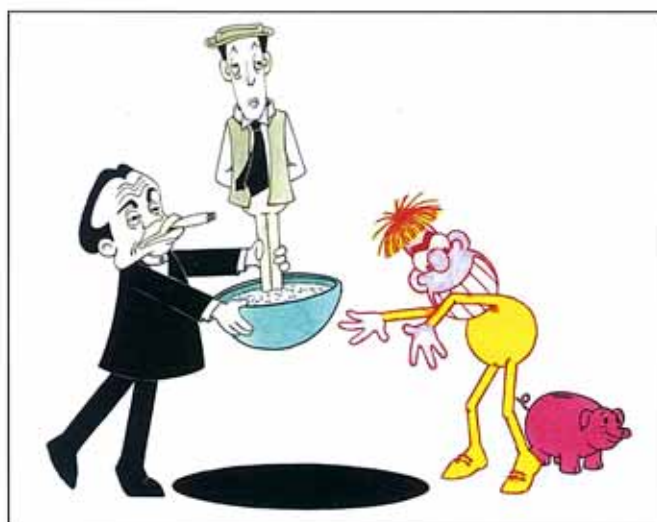
Πολύ συχνά «μεταγλώττιση» («ντουμπλάζ») γίνεται και για το «σπικάζ» ενός ντοκιμαντέρ, αλλά εκεί τα πράγματα είναι πιο εύκολα γιατί ο ξένος αφηγητής συνήθως δεν φαίνεται. Έτσι τα ελληνικά λόγια δεν χρειάζεται να συγχρονιστούν με τις κινήσεις που κάνουν τα χείλη κάποιου ξένου.

Φυσικά κάθε «ντουμπλαρισμένη» φωνή ανήκει ταυτόχρονα και σε μία από τις τέσσερις παραπάνω κατηγορίες ομιλίας («σπικάζ», παρουσίαση, φιλοξενούμενος ή καλεσμένος, ηθοποιός που ερμηνεύει ρόλο).

- Στις ταινίες που παρακολουθήσατε σήμερα, μήπως προσέξατε ποιοι μίλαγαν;
- Σε ποια από τις παραπάνω τέσσερις κατηγορίες πιστεύετε ότι ανήκει η κάθε φωνή;
- Μήπως θυμάστε αν κάποιες φωνές ήταν «ντουμπλαρισμένες» στα ελληνικά ή αν τις παρακολουθούσατε με υποτίτλους;
- Εμείς, στις σελίδες που ακολουθούν, θα σας θυμίσουμε τις φωνές αυτές για κάθε ταινία χωριστά.

Μην πετάξεις τίποτα
Κινούμενα Σχέδια
Σκηνοθεσία
Ιορδάνη Ανανιάδη
Χώρα Ελλάδα
Παραγωγή 2005
Διάρκεια 7'

Υπάρχουν ηχητικές ταινίες όπου δεν μιλάει κανείς. Μα βέβαια. Η ταινία «**Μην πετάτε τίποτα!**» του Ιορδάνη Ανανιάδη, στο πρόγραμμα, μας μιλάει για το σοβαρό οικολογικό πρόβλημα που προκαλεί η ασυλλόγιστη διαχείριση των σκουπιδιών μας, χωρίς να ακούγεται ούτε μία κουβέντα!

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ

La Marche de l'empereur
Emperor's Journey
March of the Penguins
Σκηνοθεσία Luc Jacquet
Χώρα Γαλλία
Παραγωγή 2005
Διάρκεια 85'

- Ποιοι πρωταγωνιστούν σ' αυτό το ντοκιμαντέρ;
- Φαίνονται καθόλου άνθρωποι στην ταινία;
- Ποιοι μιλούν και σε ποιους απευθύνονται;
- Μπορείτε να αποφασίσετε αν οι ομιλίες που ακούγονται είναι ON ή OFF; (σχετικές εξηγήσεις δίνονται στην αρχή του εντύπου).

Στη διάρκεια της ταινίας ακούγονται τρεις φωνές:

- Μια φωνή αντρική. Για παράδειγμα:

- Κάθε χρονιά ο δρόμος μας παίρνει μια νέα όψη.
- Όμως εδώ, λένε οι παλιοί, δεν χάθηκε ποτέ ούτε ένα караβάνι.
- Οι αργοπορημένοι χάνονται σιγά-σιγά πίσω. Το χιόνι βασιλεύει κι ό,τι σβήνεται πεθαίνει.
- Αψιφούμε το χειμώνα και αγγίζουμε τα όρια της ζωής.
- Οι κόρες της νύχτας χορεύουν στον ήχο του ανέμου. Κουράγιο, σκυμμένοι αδερφοί, αυτός ο χορός πάει στα πέρατα τ' ουρανού να βρει τον ήλιο που μας ξέχασε!
- Μόλις ξεμυτίσουν, τα μικρά πεινάνε. Πρέπει να φάνε. Πρέπει να γυρίσουν οι μπτέρες τους.

• Μια φωνή γυναικεία. Για παράδειγμα:

- Κι ένα πρωί, όλος ο λαός μας φτάνει στο τέρμα του ταξιδιού του.
- Στο εξής, όλες οι κινήσεις μας θα έχουν ένα και μοναδικό σκοπό: να εξασφαλίσουμε τη ζωή του.
- Περπατάμε και μέσα μας η ζωή φωνάζει: «Βιάσου! Βιάσου! Γεννήθηκε, σε χρειάζεται, δεν θ' αντέξει για πολύ!»
- Σαν τον ήλιο, τα μικρά μας δυναμώνουν κάθε μέρα όλο και περισσότερο.
- Πρέπει να πάω για ψάρεμα, δεν έχω τίποτε να σου δώσω να φας.
- Μέσα στην ατέλειωτη νύχτα, θα γυρίσουμε στην παγωμένη χώρα μας.

• Μια φωνή παιδική. Για παράδειγμα:

- Τα πρώτα μου βήματα, θα κάνω τα πρώτα μου βήματα χωρίς βοήθεια...
- Δε θέλω να μείνω μοναχούλι! Περίμενε! Φοβάμαι λιγάκι.
- Ο μπαμπάς μου, είμαι σίγουρος!
- Όπως οι γονείς μας ήρθαν από τη θάλασσα, έτσι κι εμείς με τη σειρά μας θα περπατήσουμε προς τον ωκεανό.

- Κατά τη γνώμη σας, ποιοι υποτίθεται πως μιλούν;
- Είναι φωνές που εκπροσωπούν κάποιον αφηγητή («σπηκάζ»);
- Μήπως είναι φωνές που κάνει κάποιος παρουσιαστής;
- Ή μήπως είναι φωνές που εκπροσωπούν μέλη από την ομάδα των πιγκουϊνων; Μιλούν σε μας; Μιλούν μεταξύ τους; Μήπως και τα δύο;

• ...καλά, οι πιγκουϊνοι δεν μιλάνε! Αν όμως είχαν ανθρώπινη μιλιά, τότε –κατά τη γνώμη σας– τί θα έλεγαν;

• Αν οι πιγκουϊνοι είχαν ανθρώπινη μιλιά, πιστεύετε ότι θα έλεγαν τις φράσεις από την ταινία που σας δίνουμε παραπάνω; αν πάλι πιστεύετε ότι θα μίλαγαν κάπως διαφορετικά, τότε τι νομίζετε ότι θα έλεγαν; Φτιάξτε τις δικές σας φράσεις δίπλα στις φωτογραφίες και στείλτε τις στο διαγωνισμό μας!

- **Αν οι αρσενικοί πιγκουϊνοι είχαν ανθρώπινη μιλιά, νομίζω ότι θα έλεγαν:**

- Αν οι θηλυκοί πιγκουΐνοι είχαν ανθρώπινη μιλιά, νομίζω ότι θα έλεγαν:

- Αν τα πιγκουΐνάκια είχαν ανθρώπινη μιλιά, νομίζω ότι θα έλεγαν:

ΑΠΟΗΧΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ECHOES OF WAR

Σκηνοθεσία Joop van Wijk

(Γιοπ Βαν Βέικ)

Χώρα Ολλανδία

Παραγωγή 2004-5

Διάρκεια 52'

Να μία ταινία που, αν και δείχνει μικρά παιδιά, δεν απευθύνεται σε παιδιά... Ποιοι μιλούν στη διάρκεια της ταινίας; Ας τους θυμηθούμε:

Σε τέσσερις διαφορετικές ηπείρους, σε τέσσερις εντελώς διαφορετικούς τόπους, τέσσερις δάσκαλοι αφηγούνται το ίδιο παιδικό παραμυθάκι, δείχνοντας τις ίδιες χρωματιστές εικόνες σε τέσσερις διαφορετικές ομάδες μικρών παιδιών. Τόσο διαφορετικά αλλά και τόσο ίδια, τα παιδιά που έχουν υποφέρει ενώνουν τις φωνές τους, τους επιβάτες τους και τα όνειρά τους πάνω στην παιδιάστικη ιστορία του μικρού ελέφαντα που χάνει τον πατέρα του.

Στις πρώτες σελίδες του εντύπου που κρατάτε στα χέρια σας, σας απαριθμούμε διάφορες κατηγορίες ομιλιών που μπορεί να ακούγονται σε μια ταινία. Μήπως μπορείτε να χωρίσετε σε αντίστοιχες κατηγορίες τις φωνές που ακούγονται σ' αυτή την ταινία και εικονίζονται πιο πάνω; Άραγε σε ποιους απευθύνονται; Είναι όλοι τους ίδιες περιπτώσεις ομιλητών; (Πρόκειται δηλαδή για

«σπικάζ», παρουσιαστές, καλεσμένους ή μήπως για ηθοποιούς που ερμηνεύουν ρόλους;)

Είναι εντυπωσιακό να σκεφτεί κανείς πώς, τόσο διαφορετικά παιδιά που ζουν σε τόσες διαφορετικές χώρες με τόσο διαφορετικές συνήθειες, έχουν τόσο παρόμοιες αντιδράσεις μόλις ακούσουν την ίδια απλοϊκή ιστορία για ένα τόσο ανθρώπινο θέμα.

Μήπως θα θέλατε να δοκιμάσετε κάτι παρόμοιο, φτιάχνοντας μια μικρή βιντεο-ταινία; Διαλέξτε μια πολύ μικρή ιστορία: ένα σύντομο ανέκδοτο ή μια μικρή, διδακτική ιστορία που να μην είναι ιδιαίτερα γνωστή. Κάποιος-α από την παρέα θα πρέπει να μάθει να αφηγείται την ιστορία αυτή σωστά και «ζωντανά». Μετά, προσπαθήστε να τραβήξετε με μια βιντεοκάμερα τις αντιδράσεις διαφόρων ατόμων μέσα σε μικρές παρέες, καθώς ακούνε την ιστορία για πρώτη φορά. Δοκιμάστε το ίδιο με διαφορετικές ομάδες-παρέες: φίλοι, ομάδα αγοριών, ομάδα κοριτσιών, ομάδα ενηλίκων κ.λπ. Στο τέλος ξεχωρίστε τις πιο ενδιαφέρουσες στιγμές. Εμείς περιμένουμε...